SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI WYDZIAŁU

TOWARZYSTWA GIMNASTYCZNEGO

„SOKOŁ“

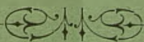
za czas

od 1. listopada 1881 do 30. listopada 1882

skreślił

Paulin Targoński

wice-dyrektor Towarzystwa.

WE LWOWIE.
Nakładem Towarzystwa.
Z I. Związkowej Drukarni.
1883.

Biblioteka Jagiellońska
1003262324

SPRAWOZDANIE

z czynności Wydziału za czas od 1. listopada 1881 do 30. listopada 1882.

odczytane na Walnem Zgromadzeniu dnia 7. stycznia 1883

skreślił

PAULIN TARGOŃSKI.

wice-dyrektor Towarzystwa.

Szanowne Zgromadzenie!

Piętnasty rok upływa jak Towarzystwo nasze zostało założonem szerząc wysoko sztandar z godłem: „Mens sana in corpore sano“.

Z corocznych sprawozdań Wydziału okazuje się, że Towarzystwo dąży z całą gorliwością i stanowczością do urzeczywistnienia wzniosłego celu, jakie sobie zakreśliło, mianowicie do rozpowszechnienia nauki gimnastyki i do utrwalenia jej bytu jako potężnej dźwigni fizycznego i moralnego odrodzenia naszego społeczeństwa, jako bogatego źródła uposażenia jednostek w konieczny hart ducha i ciała w celu wypełnienia swego ziemskiego powołania.

Nie mamy obecnie na myśli streszczenia czynności Wydziałów Towarzystwa z dawniejszych lat, lecz tylko wyrażamy zasadę, wedle której i obecny Wydział postępywał, aby Szanowni Panowie czynności jego tem łatwiej osądzić mogli.

Sprawozdanie nasze obejmuje okres od 1. listopada 1881. do 30 listopada 1882.

Na ostatniem walnem zgromadzeniu obrani zostali panowie:

Jan Dobrzański, prezesem.

Dr. Tadeusz Zuliński zastępcą prezesa.

Do Wydziału weszli:

Abl Teofil, Dajewski Mieczysław, Lang Justyn, Lewandowski Feliks, Papée Bolesław, Dr. Papée Fryderyk, Richtmann Zygmunt, Ryszkowski Seweryn, Stromenger Edward, Targoński Paulin, Dr. Tarnawski Apolinary, Warteresiewicz Michał.

Jako zastępcy Wydziałowych:

Janikowski Władysław, Kostkiewicz Józef, Krobicki Leon, Mochnacki Edmund.

Jako rewidenci:

Simon Edward, Tarnawiecki Jan.

W myśl §. 24. statutu obrał Wydział z grona swego na posiedzeniu dnia 18. grudnia 1881 dyrektorem: Richtmana Zygmunta; zastępcą dyrektora: Targońskiego Paulina; skarbnikiem: Ryszkowskiego Seweryna; sekretarzem: Langa Justyna; zastępcą sekretarza: Papéego Bolesława; gospodarzem: Abla Teofila.

W ciągu roku zaszły następujące zmiany:

Dr. Tarnawski Apolinary w skutek przesiedlenia się do Borszczowa złożył mandat wydziałowego, a w miejsce jego powołano p. Janikowskiego Władysława.

P. Abl Teofil dla braku czasu złożył mandat Wydziałowego i funkcyi gospodarza, którą to funkcyę powierzono p. Kostkiewiczowi Józefowi.

Pełniący obowiązki skarbnika p. Seweryn Ryszkowski w skutek przesiedlenia się do Wiśnicza złożył mandat Wydziałowego i funkcyi skarbnika, w jego miejsce powołany został do Wydziału p. Kostkiewicz Józef, a sprawowanie czynności skarbnika powierzono p. Targońskiemu Paulinowi.

P. Tarnawiecki Jan z powodu braku czasu nie przyjął mandatu rewidenta Towarzystwa.

Z końcem października zeszłego roku liczyło Towarzystwo członków:

Założycieli	13
wspierających	167
zwyczajnych	68
Razem .	248

Do tej liczby przybyło w ciągu zesłego roku 113 wystąpiło 49 a 48 musieliśmy wykreślić w skutek kilkuletniej zaległości.

I w tym roku straciło Towarzystwo w skutek śmierci członka założyciela, który od założenia do Towarzystwa należał, a dążności tegoż skutecznie popierał, ś. p. Alfreda Młockiego, któremu w uznaniu zasług złożyliśmy wieniec na grobie.

W uznaniu zasług ś. p. Alfreda Młockiego, wnoszę by szanowne Zgromadzenie przez powstanie uczciło pamięć jego.

Z końcem listopada 1882 liczy zatem Towarzystwo członków:

Założycieli	9
wspierających	140
zwyczajnych	114
Razem .	263

Dla ćwiczących członków w ubiegłym roku było przeznaczonych tygodniowo z początku 6 godzin a mianowicie od 7. — 8. i od 8. — 9. godziny wieczorem, w poniedziałki, środy i piątki.

W ciągu roku powiększono liczbę godzin o 3 tygodniowo, a mianowicie we wtorki, czwartki i soboty od 6. — 7. wieczór.

A gdy w obec powiększenia się liczby członków zwyczajnych 9 godzin tygodniowo okazało się nie wystarczające, uchwalił Wydział powiększyć liczbę godzin dla członków ponownie o 3 mianowicie we wtorki, czwartki i soboty od 7.—8. wieczorem.

Jest zatem dla członków zwyczajnych 12 godzin tygodniowo przeznaczonych do ćwiczeń.

W miesiącu listopadzie z. r. brało udział w ćwiczeniach . . . . 76 członków
w grudniu . . . . 67 „

w styczniu	r. 1882	80	członków
„ lutym	„	83	„
„ marcu	„	72	„
„ kwietniu	„	78	„
„ maju	„	76	„
„ czerwcu	„	56	„
„ lipcu	„	45	„
„ sierpniu	„	46	„
„ wrześniu	„	67	„
„ październiku	„	90	„
„ listopadzie	„	111	„
„ grudniu	„	110	„

przeciętnie zatem 74 członków.

Największy udział w ćwiczeniach objawia się w listopadzie 1882. (111) najmniejszy w sierpniu 1882 (45).

Martwe te cyfry świadczą wymownie o żywotności i o potężnym rozwoju naszego Towarzystwa. Cofnijmyż się bowiem kilka lat wstecz, a obaczymy, że brało udział w ćwiczeniach zaledwie kilku członków.

Najwięcej członków na jedną godzinę przybywało 95
najmniej 36

Ćwiczenia odbywały się wedle poprzód ułożonego na 12 tygodni rozkładu ćwiczebnego w ten sposób, że pół godziny odbywały się ćwiczenia wspólne, zaś następnej pół godziny ćwiczenia zastępowe z jedną zmianą.

Pod względem wieku było członków biorących udział w ćwiczeniach od 18. do 60. lat.

Pomiar siły cielesnej odbyli członkowie w ciągu zeszłego roku 2 razy, w którym wzięto udział łącznie członków 118 a mianowicie w miesiącu kwietniu roku 1882. 58 członków, z których było w stop. 0 = 1, I = 17, II = 36, III = 4.

Podniosło swój ciężar (przeciętnie 75 kg.) za pomocą mięśni ściągających ramion (w zwieszeniu) ani razu 1, od 1—5 = 12, od 5—10 = 26, od 10—15 = 10, wyżej 15 razy 9 członków.

Podniosło swój ciężar za pomocą mięśni prostujących ramion (w podporze) ani razu = 1, od 1 — 5 = 17,

od 5 — 10 = 13, od 10 — 15 = 14, od 15 — 20 = 9. wyżej, 20 razy = 4 członków.

W wyż przeskoczyło 1 mtr. = 100, zaś w dal 2 mtr.— 38 członków. W miesiącu wrześniu roku 1882 60 członków I = 6, II = 21, III = 27, IV = 6.

Najwyższa liczba podniesień w zwieszeniu = 16, najwyższa w podporze = 26. Przeskoczono z miejsca w wyż 1·30 mtr. zaś w dal = 2·60 mtr.

Na tem miejscu z radością zaznaczyć musimy, że Towarzystwo nasze dąży stałym krokiem do rozwoju, i już ma cechę Towarzystw tych krajów, gdzie nauka gimnastyki, jako potężna dźwignia utrzymania a nawet powiększenia sił cielesnych lepiej jest zrozumiana i więcej pielęgnowana, niż u nas gdyż i my obecnie liczymy w gronie naszym starszych członków wiekiem biorących udział w ćwiczeniach.

Nie będzie od rzeczy, jeśli nadmienimy, że Towarzystwo nasze staje się źródłem racyonalnej pod każdym względem nauki gimnastyki, z którego kraj cały czerpie, jak to świadczą liczne korespondencyę i pytania w kwestyach technicznych.

Zważywszy bowiem, że w naszem piśmienictwie nie ma ani jednego fachowego dzieła o gimnastyce, że takowa w kraju naszym stawia dopiero niemowlęce swe kroki i żąda podpory i opieki; Towarzystwo nasze ma wielkie społeczne zadanie podawać zdrowy pokarm w układzie ćwiczeń i racyonalny sposób nauczania. System i metoda, dwie dźwignie umiejętnej nauki, wyłaniają się zwolna, przy pracy i doświadczeniu naszego grona nauczycielskiego, i wpływają na racyonalniejszy zwrot nauki gimnastyki w naszym kraju, dotychczas strasznie po macoszemu traktowanej. Co uczyć jak uczyć, toć są zagadnienia najważniejsze, do których rozwiązania dąży nasze Towarzystwo, by takowem oddać społeczeństwu i szkolnictwu prawdziwą przysługę. Zarówno Towarzystwo nasze ma na pieczy czystość i poprawność słownictwa gimnastycznego walcząc uparcie z obcemi naleciałościami, by usunąć szpecące mowę ojczystą nazwy dawne.

Oprócz ćwiczeń gimnastycznych nastręczało Towarzystwo nasze członkom wiele zabaw leżących w zakresie działalności naszego Towarzystwa.

Wycieczki urządzane w niedziele i dni świąteczne w okolice Lwowa jak również wycieczka na wystawę rolniczo-przemysłową do Przemyśla i wycieczka do Bubniszcza przedsięwzięta przez 11 członków zostanie miłą pamiątką dla uczestników.

Nadmienić tu musimy także o wspólnem łamaniu się opłatkiem i dzielenie się święconem jajem zwyczajem naszych ojców.

Pamiętnym jest też wieczorek na Sylwestra roku 1881 urządzony staraniem komitetu zabawowego, który pozostawił po sobie miłe wspomnienie. Bawiono się ochoczo przy licznym współudziale członków, program zabaw składał się po największej części z ćwiczeń gimnastycznych, których koroną były ćwiczenia zawodnicze.

Zawody odbywały się w skoku wdal i w podnoszeniu ciążków 23 kg. ważących. Do zawodów zgłosiło się 7 członków. Wynik był następujący:

	Przeskoczył.	Podniósł zup.	Niezupełnie.	Ogółem.
1. Huberth Juliusz	3·90 mtr.	24	1	88
2. Wallek Alojzy	4.40 „	16	4	80
3. Włoszyński Karol	3·80 „	19	—	76
4. Kozłowski Stanisław	4·40 „	13	—	70
5. Smoleński Franciszek	4·00 „	14	1	69
6. Papée Bolesław	3·30 „	13	—	59
7. Piasecki Jan	2·70 „	15	—	57

Zwycięzcą został p. Huberth Juliusz, któremu przy grzmocie oklasków przewodniczący wręczył w upominku rewolwer. Poczem 7. członków z grona nauczycielskiego okazało ćwiczenia towarzyskie na koniu w szerz skreślając w układzie metodyczną progresyę ćwiczeń woltyżowań.

Następnie wykonało grono ćwiczenia na drążku i to wyższych stopni wyjęte z grup: wysmyków, spierań, kołowrotów, woltyżów i wytrzymań. O godzinie ³/₄ na 12. rozpoczęła się wspólna wieczerza, a z uderzeniem 12. życzono

sobie wzajemnie szczęśliwego nowego roku. Odbyta jedność, zgoda, szczerość i zachowanie się pełne taktu utrzymało się w naszem Towarzystwie w jak najdłuższe lata.

Strzelanie do tarczy z sztuców i pistoletów systemu Flobert'a odbywało się w jesiennej i zimowej porze w niedziele i święta po południu.

Staraniem komitetu zabawowego urządzony został festyn z loteryą fantową na Wysokim Zamku dnia 4. czerwca 1882 a wynik jego powiększył fundusz budowy sali o 300 złr., zaś wieczorek dnia 12. listopada 1882 zwiększył fundusz o 50 złr. Wspomnieć przy tem musimy o członkach pp. Bieńkowskim Feliksie, Krobickim Leonie, Weiglu Adamie i Janikowskim Władysławie, którzy się do pomyślnego wyniku tych zabaw swą pracą nader przyczynili.

Jak w latach poprzednich tak i tego roku udzieliła c. k. jeneralna komenda dla Towarzystwa naszego 6 wolnych kart do nauki pływania za co jej serdeczne dzięki składamy. Z kart tych korzystało 6. członków i nauczyli się w jednym sezonie tej pożytecznej sztuki.

Stan szkoły Towarzystwa naszego przedstawia się następująco: w I. półroczu 1881/2 pobierało naukę gimnastyki:

z gimnazyum	I.	165	uczni.
„	II.	259	„
„	III.	9	„
„	IV.	266	„
ze szkoły przemysłowej		60	„
Razem	.	759	uczni.

a w II. półroczu 1881/2

z gimnazyum	I.	160	uczni.
„	II.	223	„
„	III.	9	„
„	IV.	260	„
ze szkoły przemysłowej		60	„
Razem	.	712	uczni.

Na I. półrocze zapisało się dotąd uczniów:

z gimnazyum	I.	197	uczni.
„	II.	273	„
„	IV.	324	„
Razem	.	794	uczni.

Pomiar siły cielesnej uskuteczniło uczniów 678 z których było w stopniu 0 = 309, w I. = 291 a w II. = 78.

Cyfry te świadczą najlepiej o konieczności nauki gimnastyki w szkołach, jeśli zważymy, że prawie połowa z młodzieży jest zupełnie bezsilną.

Ze smutkiem musimy tu podnieść sprawę niemniejszej doniosłości, sprawę nauki gimnastyki dla płci żeńskiej. Pomimo najszczerszych chęci nastręczenia tej zbawiennej nauki naszym matkom, córkom i siostrom, nie byliśmy w stanie takową wprowadzić, a to z przyczyny nędznej ubikacyi w jakiéj Towarzystwo się mieści. Każdy światły przyzna, że jeśli społeczeństwo nasze zupełnie i nie połowicznie ma się z fizycznego upadku odrodzić, natenczas i druga połowa tegoż, co kto wie czy nie jest jeszcze donioślejszą sprawą, powinna posiadać dostateczne i zdrowe środki do fizycznego swego rozwoju udoskonalenia i utrzymania zdrowia ciała i duszy.

Z powyższą atoli myślą tak konieczną i nieodzowną, jesteśmy zmuszeni wstrzymać się aż do urzeczywistnienia naszych dążeń, uzyskania odpowiedniego gmachu. Niech też to będzie pobudką do pracy i zachęty do prawdziwego zajęcia się sprawą budowy, od której zawisła przyszłość naszych matek względnie naszego pokolenia, by nam nie zarzucano braku cnoty obywatelskiej.

Godziny nauki dla uczniów były codziennie od 5.—7. a względnie od 4.—6. nadto w wtorki, czwartki i soboty od 8.—9. wieczorem.

Przed rozpoczęciem roku szkolnego odbywały się oględziny lekarskie uczniów, a tej żmudnej pracy w obec tak wielkiej liczby uczniów również jak i w poprzednich latach podjął się niezmordowany około dobra Towarzystwa członek Dr. Tadeusz Żuliński.

Ćwiczenia uczniów odbywały się również wedle ułożonego rozkładu ćwiczebnego na każde półrocze a w pierwszej pół godziny odbywały się ćwiczenia wspólne, w drugiej zaś półgodziny ćwiczenia na przyrządach.

Nadzór dzienny podczas ćwiczeń wykonywali członkowie Wydziału wedle porządku alfabetycznego i nauczyciele dotyczącego gimnazyum.

Na tem miejscu podnieść musimy zasługę kierującego nauczyciela, który oparty na swej rozległej wiedzy nauki gimnastyki z zamiłowaniem godném pochwały prowadził naukę gimnastyki, i aby tej nauce ze wszech miar nadać racyonalny kierunek układał oprócz ogólnego planu dla członków na przeciąg 3 miesięcy, zaś dla uczniów na przeciąg jednego kursu szkolnego, takie szczegółowe plany każdego przyrządu na każdą lekcyę. Plan nauki jak niemniej regulamin zdrowotny był ściśle przestrzegany, tak że podczas ćwiczeń widać było ze wszech miar wzorowy porządek, za co również i nauczycielom pp. Cenarowi Edmundowi i Tyblewiczowi Wiktorowi należy się zasłużone uznanie.

Mimo niekorzystnych stosunków dla braku odpowiednej sali gimnastycznej a stosunkowo do niej nadmiaru młodzieży szkolnej osiągnęliśmy radośne rezultaty z nauki gimnastyki także i dla młodzieży szkolnej, a popis tejże urządzony dnia 29. Czerwca 1882 na Strzelnicy miejskiej przekonał każdego z widzów jak nauka gimnastyki daleko doprowadzić może w sile, zręczności, i jak korzystnie oddziaływa na ducha młodzieży.

Plan popisu jakoteż i sprawozdanie z przebiegu jego zostało umieszczonem w czasopiśmie „Przewodnik gimnastyczny“, na które się odwołujemy (z r. 1882, 54 str.).

Katalogi uczniów jak również czynności kancelaryjne prowadził urzędnik Towarzystwa p. Leon Zielonka z uznania godną gorliwością.

W ciągu z. r. załatwiliśmy 144 referatów, a umieszczane w tutejszych dziennikach liczne ogłoszenia, które Panowie mieli sposobność czytywać, świadczą wymownie jak tutejsze dziennikarstwo usiłowania nasze gorliwie popiera, za

co składamy mu jak najgorętsze podziękowanie. — Według przedłożonych rachunków i sprawdzonych przez rewidenta Towarzystwa p. Edwarda Simona, wynosiły przychody za czas od 1. listopada 1881 do końca listopada 1882

kwotę	złr.	4.788·85
wydatki	„	4.742·21
Pozostało w kasie .	złr.	46·64

Dochody Towarzystwa stanowiły:

1. Subwencya Wysokiego Sejmu . . 750·—
2. Prześwietnej Reprezentacyi m. Lwowa . 600·—

Za tę ofiarność składamy niniejszemu Wysokiemu Sejmowi, Świetnemu Wydziałowi krajowemu i Prześwietnej Reprezentacyi miejskiej należne podziękowanie.

3. Wpisowe od uczniów i członków . . 120·25
4. wkładki od założycieli i członków wspier. 327·90
5. wkładki od członków zwyczajnych . 823·—
6. z Rady szkolnej krajowej wynagrodzenie za udzielanie nauki gimnastyki uczniom I. II. IV. gimnazyum . . . . 988·—
7. zwroty udzielonych zaliczek . . 125.—
8. narosłe odsetki . . . . . 1·39
9. wynagrodzenie od straży ogniowej, ochotniczej „Sokół“ za używanie sali do ćwiczeń za 13 miesięcy . . . . 195.—
10. czynsz za najęcie gruntu na kilka tygodni 20·—
11. dar od 3. panów na budowę sali . . 7·—
12. pozostałość kasowa z tamtego roku . 12.—

Wydatki Towarzystwa były następujące:

1. płace nauczycieli, urzędnika i woźnego . 1.933·30
2. czynsz . . . . 450·—
3. koszta druku i porto „Przewodnika gimnastycznego“ . . . . 439·30
4. druki kancelaryjne, plakaty . . . 24·11
5. pomniejsze wydatki, stemple i restauracya sali . . . . 121·80
6. nafta . . . . 74·92
7. opał . . . . 99·75

8. remuneracye i zapomogi . . . 202·—
9. zaliczki zwrotne . . . . 30.—
10. wydatki na urządzenie popisu . . 88.57
11. sprawienie nowych przyborów i naprawa tychże 106.89
12. za czynności notaryalne, stemple i wydatki podczas licytacyi 34.65
13. jako wadyum złożono przy zakupnie gruntu na licytacyi . . . . 370.—
14. taksa rządowa za przeniesienie własności darowanego przez gminę gruntu . . . 214·89

Inwentarz Towarzystwa przedstawia wartość w kwocie . . . . 969·57

Oprócz dochodów wymienionych poprzednio, udzieliła nam galicyjska kasa oszczędności na fundusz budowy sali 2000 złr. zaś Wysoki Sejm uchwalił na ten cel udzielić z funduszów krajowych 3000 złr. pod warunkiem, jeżeli Wydział krajowy uzna, że będziemy w stanie odpowiednią celowi salę wybudować.

Od osób przywatnych złożono na fundusz budowy sali za pośrednictwem członka p. Bieńkowskiego: p. Teodor Sawicki, inżynier w Skałacie 5 złr., p. Kazimierz Andrzejowski 1 złr. i p. Władysław Szyszkowski 1 złr.

Przez te datki został fundusz budowy sali tego roku znacznie powiększony, za co składamy podziękowanie galic. kasie oszczędności i Wys. Sejmowi i łaskawym dawcom.

Fundusz budowy sali umieszczony jest na 7 książeczkach wkładkowych galic. banku kredytowego i jednej książeczce wkładkowej galic. kasy oszczędności, a mianowicie:

Nr. 4.325	na	469	zł. 04	ct.
„ 4.465	„	1.676	„ 44	„
„ 6.106	„	1.180	„ 28	„
„ 11.079	„	1.437	„ 11	„
„ 13.554	„	1.729	„ 21	„
„ 10.899	„	2.013	„ 75	„
	do przeniesienia	8.505	zł. 83	ct.

z przeniesienia	8.505 zł.	83	ct.
Nr. 11.162 „	300 „	87	„
„ 36.384 gal. kasy oszczęd. .	370 „	—	„
zatem w łącznej kwocie	9.176 zł.	70	ct.
Jeżeli do tego doliczymy uchwalone przez Wys. Sejm	3.000 zł.	—	ct.
przedstawia fundusz budowy sali . .	12.176 zł.	70	ct.

oraz odsetki bieżące od 1. lipca 1882.

Na tém miejscu z radością zaznaczyć musimy tę okoliczność, że gdy fundusz budowy sali z końcem października

przedstawiał kwotę	6.213 zł.	27	ct.
z końcem listopada 1882 przedstawia już kwotę	12.176 „	70	ct.
zatem zwiększył się w roku z. o . .	5.963 zł.	53	ct.

czyli powiększył się w zeszłym roku prawie w dwójnasób.

Wydział odbył w ciągu ubiegłego roku 14 posiedzeń.

Na jedném z posiedzeń uznał Wydział za konieczne w obec zbliżającej się chwili zaprowadzenia nauki gmnastyki jako przedmiotu obowiązkowego w szkołach średnich w Galicyi, otworzyć kursa w samym zakładzie w czasie wakacyjnym teoretyczno-praktyczne dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki dla szkół śednich za porozumieniem się w tym względzie z wysoką Radą szkolną.

Myśl powyższa z powodu nadzwyczajnych zajęć Wydziału około własnego budynku nie przyszła wprawdzie do skutku, jest ona tak dalece doniosłą dla dobra ogółu i racyonalnego rozpowszechnienia nauki gimnastyki po szkołach średnich, a to tem bardziej, że najświeższe rozporządzenie ministra oświaty zmusza dotychczasowych nauczycieli do złożenia państwowego egzaminu, że ustępujący Wydział kładzie nowo mającemu być obraném gorąco tę sprawę na sercu i spodziewa się, że sprawa pomyślnie dla dobra szkolnictwa krajowego wypadnie.

Ponieważ grunt pod budowę sali dla towarzystwa naszego darowany przez Wys. Reprezentacyę miasta Lwowa okazał się za szczupły i niewystarczający na wybudowanie odpowiedniej sali, przeto Wydział uchwalił na wniosek ko-

mitetu budowlanego, nabyć przyległą realność w celu powiększenia powierzchni pod budowę sali na publicznej licytacyi, co też przez swego pełnomocnika p. Justyna Langa dnia 10. sierpnia 1882 uskutecznił, ofiarując za ten grunt w objętości 115 □ metrów na pierwszej licytacyi kwotę 3696 zł., którą to kwotę następnie w gotówce złożył.

W myśl uchwały walnego zgromadzenia wybrani zostali przez Wydział do komitetu budowlanego następujący Panowie:

Jan Dobrzański, Dr. Tadeusz Żuliński, Hochberger, Zygmunt Richtmann, Seweryn Ryszkowski, Leon Krobicki, Józef Kriegseisen i Antoni Durski.

Pierwszą czynnością komitetu było dokładne zdjęcie sytuacyjnego planu miejsca, poczem ogłosił bezpłatny konkurs dziennikami wzywając polskich budowniczych, by raczyli dla dobra towarzystwa nadséłać bezpłatnie szkice na budowę gmachu. Otrzymał delegowany do tego członek p. Ryszkowski dwa szkice, a jeden sam wypracował. Komitet zszedłszy się dwukrotnie, badał dokładnie przedłożone szkice i przyszedł do przekonania, że miejsce na gmach jest za szczupłe, jeśli ma odpowiedzieć warunkom, stawianym pod tym względem. Biorąc bowiem na uwagę, że towarzystwo ma na celu pielęgnowanie gimnastyki towarzyskiej a równorzędnie i szkolnej tak męskiej jak i żeńskiej, przeto odpowiednio zadaniu swemu musi rozporządzać potrzebnemi lokalnościami. A gdy kilku członków komitetu zostali w interesach służbowych przeniesieni na prowincyą, uzupełnił Wydział komitet budowlany zapraszając do niego z łona Towarzystwa: pp. Bieńkowskiego i Settego; zaś z po za Towarzystwa: pp. Halickiego i Janowskiego.

Zacny członek p. Feliks Bieńkowski, nie szczędząc ni czasu ni trudu, wypracował dokładny plan budowy, obejmujący już obszar cały, a zarazem i kosztorys.

Za tak bezinteresowne wypracowanie planu i kosztorysu składamy p. Bieńkowskiemu gorącą podziękę.

Pomimo kilkokrotnego zebrania się nie mógł komitet budowy sali osiągnąć takich rezultatów jakich w obec gor-

liwego zajęcia się tą sprawą dokonać było można a to z tych powodów, że grunt nabyty na licytacyi nie stanowił od razu własności Towarzystwa, gdyż było kilka rekursów tak od właścicieli gruntu, jakoteż od wystawiciela licytacyi zatem komitet budowlany nie był w możności ani stanowczo plan omówić, ani też roboty przedwstępne rozpocząć.

Wydawany przez Towarzystwo w myśl uchwały walnego zgromadzenia z r. 1880 „Przewodnik gimnastyczny“ organ towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ wychodził co miesiąc, a dziś mamy już dwa kompletne roczniki tegoż pisma.

Doniosłość tego pisma jest wielka, gdyż podaje ono oprócz znakomitego artykułu wstępnego pod względem hygieny gimnastycznej, także w sposób systematyczny prowadzenie praktyczne nauki gimnastyki, jest zatem nader pożądanym dla nauczycieli szkół ludowych i nauczycieli gimnastyki.

To też uznając, Wysoka Rada szkolna krajowa poleciła to pismo reskryptem z dnia 15. kwietnia 1882. L. 13.530. nauczycielom i bibliotekom szkolnym.

Prócz tego podając w kronice ruch towarzystw gimnastycznych w innych krajach, jest niejako zachętą i propagandą naszego celu.

Pismo to liczy obecnie 171 prenumeratorów, a zwiększająca się ich liczba świadczy wymownie o potrzebnie tegoż wydawnictwa.

Chociaż pismo to niepokrywa kosztów wydawnictwa, jednakowoż zwiększająca się liczba prenumeratorów zmniejsza ciągle deficyt, daje nam niepłonną nadzieję, że w następnym roku będziemy już mieli zwyżkę w dochodach.

Redakcya czasopisma spoczywa w ręku niezmordowanego członka towarzystwa Dr. Tadeusza Żulińskiego.

Zostające pod kierownictwem p. Antoniego Durskiego grono nauczycielskie, którego zadaniem jest badać i udoskonalić naukę gimnastyki ze względu technicznego, wypracowało zarys regulaminu tegoż grona, a do zbadania tego

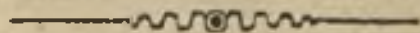
regulaminu przedyskutowania wybrał Wydział z grona swego następujących Panów:

Mieczysława Dajewskiego, Dra Fryderyka Papéego i Paulina Targońskiego, którzy przedłożony regulamin, z zaproszeniem nauczyciela kierującego opracowali, a następnie Wydziałowi towarzystwa do uchwalenia przedłożyli.

Regulamin ten Wydział zatwierdził i mianował zastępcą kierującego nauczyciela p. Edmunda Cenara.

Streściwszy w krótkości czynności nasze, składamy Panom mandaty. A ustępując ze stanowiska jakiemi nas Panowie zaszczycili odzywamy się do Was Panowie w imieniu naszej zacnej sprawy, w imieniu naszego doniosłego celu, w imieniu tego słabego pokolenia, które Waszej pomocy potrzebuje, abyście Panowie gorąco tą instytucyą się zajęli, której zadaniem jest podniesienie sił fizycznych i moralnych przyszłego pokolenia, a pomni moralnego obowiązku jaki statut na Was wkłada dołożyli wszelkich starań, aby instytucya ta tak kwitła jak obecnie kwitnie u wszystkich cywilizowanych narodów, i abyśmy w tym względzie nie zostali w tyle za Czechami, Niemcami i Francuzami; — a wspierając skutecznie usiłowania nowego Wydziału, przyczynili się do wybudowania tej świątyni zdrowotnego wychowania, abyśmy na następne walne Zgromadzenie mogli się już w niej zebrać.

Ustępując z tego zaszczytnego stanowiska, kończymy czynności nasze starym przysłowiem: „Szczęść Boże uczciwej pracy.“

SPIS

Członków Towarzystwa gimnastycznego „Sokoł“

we Lwowie z dniem 3. stycznia 1883.

A. Założyciele:

1. Chiliński Antoni, właściciel dóbr.
2. Dobrzański Jan, właściciel i redaktor „Gaz. Narodowej“.
3. Fredro hr. Aleksander Jan, właściciel dóbr.
4. Hoffmann Maurycy, właściciel realności.
5. Cohn Izydor, bankier.
6. Exell. Potocki hr. Alfred, c. k. namiestnik.
7. Richtmann Zygmunt, właściciel realności.
8. Rucker Zygmunt, aptekarz.
9. Simon Edward, dyrektor banku kredytowego.
10. Stiller Bonifacy, właściciel dóbr.
11. Dr. Tustanowski Michał, właściciel dóbr.

B. Członkowie wspierający:

1. Abgarowicz Józef, urzędnik Wydziału krajowego.
2. Abl Teofil, urzędnik kolei żelaznej Karola Ludwika.
3. Angermann Jan, aptékarz kolei żelaznej Karola Ludwika.
4. Alszer Wilhelm, typograf.
5. Barącz Ludwik, urzędnik banku galic. kredyt.
6. Bojarski Alfred, inżynier magistr. m. Lwowa.
7. Dr. Balasits August, c. k. profesor uniwersytetu.
8. Bilwin Stanisław, c. k. koncepista skarbowy.
9. Bira Władysław, dependent adwokacki.
10. Brason Henryk, c. k. urzędnik pocztowy.

11. Balzer Oswald, prawnik.
12. Dr. Dzię̨dzielewicz Antoni, dependent adwokacki.
13. Dörfler Rudolf, urzędnik tabularny.
14. Durski Antoni, nauczyciel gimnastyki.
15. Dyrdoń Paweł, technik.
16. Drexler Filip, auskultant.
17. Dobrowolski Jan, właściciel kawiarni.
18. Dudziński Fryderyk, prywatysta.
19. Dobrowolski Kazimierz, akademik.
20. Dr. Dulęba Bronisław, urzędnik Wydziału krajowego.
21. Fontana Marjan, akademik.
22. Gubrynowicz Władysław, właściciel księgarni.
23. Gulay Jan, c. k. urzędnik telegrafu.
24. Götz Juliusz, urzędnik kolei Karola Ludwika.
25. Góralski Franciszek, krawiec.
26. Girtler Robert, praktykant Namiestnictwa.
27. Girtler Ernest, słuchacz politechniki.
28. Gerzabek Ferdynand, technik.
29. Grabiński Dyonizy, prawnik.
30. Grzębski Edmund, profesor w Jarosławiu.
31. Gołąb Franciszek, technik.
32. Halbritter baron Władysław, adjunkt tabuli krajowej.
33. Hendrich Ferdynand, kupiec w Bóbrce.
34. Hubel Antoni, akademik.
35. Hubel Jan, typograf.
36. Hückl Władysław, słuchacz filozofii.
37. Hepp Józef, technik.
38. Jautz Władysław, właściciel realności.
39. Jaremowicz Wiktor, nauczyciel w Winnikach.
40. Kostecki Platon, literat.
41. Kościuk Franciszek, typograf.
42. Kauczyński Antoni, auskultant.
43. Kozłowski Stanisław, kantorzysta.
44. Krogulski Seweryn, urzędnik Wydziału krajowego.
45. Kozłowski Michał, asystent szkoły realnej.
46. Krobicki Leon, inżynier Starostwa w Kołomyi.
47. Kriegseisen Józef, urzędnik techn namiestnictwa.

48. Kafliński Waleryan, kandydat adwokacki.
49. Krobicki Maciej, koncypient prokur. skarbu.
50. Krasucki Władysław, nauczyciel.
51. Lewandowski Feliks, adjunkt tabuli krajowej.
52. Lewicki Władysław, urzędnik.
53. Lang Konrad, pomocnik handlowy.
54. Łempicki Jan, urzędnik techn. kolei Karola Ludwika.
55. Lang Justyn, urzędnik tow. kredytowego ziemskiego.
56. Mochnacki Edmund, radca Wydziału krajowego.
57. Małaczyński Aleksander, kandydat adwokacki.
58. Mrozowski Franciszek, asystent na wszechnicy.
59. Menkes Salamon, kantorzysta.
60. Miśniakiewicz Włodzimierz, urzędnik Tow. kred. ziemsk.
61. Majchrowicz Franciszek, słuchacz filozofii.
62. Müller Maryan, urzędnik magistratualny.
63. Nossig Alfred, słuchacz praw.
64. Nowosielski Michał, filozof.
65. Ożwad Emil, urzędnik Wydziału krajowego.
66. Piasecki Jan, urzędnik asekuracyi krakowskiej.
67. Piwernetz Antoni, urzędnik kolei Karola Ludwika.
68. Pinterhoffer Jan, prawnik.
69. Przyszlak Antoni, litograf.
70. Penther Juliusz, zegarmistrz w Stanisławowie.
71. Prokopowicz Władysław, prawnik.
72. Piątkowski Wiktor, kontrolor kolei Karola Lndwika.
73. Pretsch Ryszard, urzędnik kolei Karola Ludwika.
74. Petzold Emil, słuchacz filozofii.
75. Raciborski Aleksander, właściciel dóbr.
76. Ringler Karol, kandydat notaryalny.
77. Richtmann Karol, technik.
78. Rylski Władysław, właściciel dóbr.
79. Ryszkowski Seweryn, inżynier c. k. Namiestnictwa.
80. Rayski Adam, urzędnik techniczny c. k. Namiestnictwa.
81. Rauch Franciszek Teodor, praktykant sądowy.
82. Rakowiecki Bronisław, artysta muzyk.
83. Reiss Władysław, akademik.
84. Schmidt Józef, inżynier kolei Karola Ludwika.

85. Smoleński Franciszek Maryan, prawnik.
86. Szelewski Bronisław, kandydat notaryalny.
87. Schaelling Józef, pomocnik handlowy.
88. Szczepanowski Ignacy, urzędnik kolei Czerniowieckiej.
89. Sleczkowski Władysław, urędnik bankowy.
90. Strzembosz Stanisław, urzędnik bankowy.
91. Schuster Karol, typograf.
92. Stronner Władysław, prawnik.
93. Tarnawiecki Jan, kasyer bankowy.
94. Trzeski Józef, dyrektor fabryki sukna w Brygidkach.
95. Dr. Tarnawski Apolinary, lekarz pow. w Borszczowie.
96. Todschindler Albin, zarządca Drukarni Związkowej.
97. Todschindler Leopold, urzędnik Dyrekcyi finansowej.
98. Terlecki Stanisław, urzędnik Dyrekcyi finansowej.
99. Tokarski Stanisław, kandydat notaryalny.
100. Teodorowicz Adam, technik.
101. Urban Konstanty Jan, pomocnik handlowy.
102. Urbanek Edmund, nauczyciel.
103. Weber Ludwik, urzędnik magistratu.
104. Warteresiewicz Michał, inżynier kolei Karola Ludwika.
105. Włoszyński Edmund, prywatysta.
106. Wilkosz August, urzędnik rach. c. k. wyż. Sądu kraj.
107. Waligórski Tadeusz, urzęd. rach. c. k. wyż. Sądu kraj.
108. Wilhelm Zygmunt, kupiec.
109. Wejda Władysław, Dr. praw.
110. Weinrel Maurycy, urzędnik.
111. Waniek Karol, kandydat notaryalny.
112. Woźniak Włodzimierz, pomocnik handlowy.
113. Dr. Żuliński Tadeusz, prymaryusz szpitala powsz.
114. Zenczak Władysław, urzędnik Wydziału krajowego.
115. Żmudziński Franciszek, filozof.
116. Cukier Franciszek, akademik.

C. Członkowie zwyczajni.

1. Alexich Edmund, c. k. urzędnik wojskowy.
2. Armatys Gustaw, urzędnik banku hipotecznego.
3. Brochnalski Kazimierz, technik,

4. Borkowski Jan, typogra..
5. Borecki Leon, technik.
6. Baron Władysław, prywatysta.
7. Bieńkowski Feliks, inżynier Wydziału krajowego.
8. Bętkowski Włodzimierz c. k. urzędnik namiestnictwa.
9. Bogdanowicz Józef, pomocnik handlowy.
10. Bogdanowicz Kajetan, pomocnik handlowy.
11. Bromilski Jan, pomocnik handlowy.
12. Bilesz Józef, c. k. urzędnik namiestnictwa.
13. Blauth Edmund, c. k. radca namiestnictwa.
14. Bałaban Wincenty, koncypient prokuratoryi.
15. Brückner Gustaw, c. k. urzędnik namiestnictwa.
16. Bernaczek Juliusz, c. k. radca sądu krajowego.
17. Czarnik Bronisław, słuchacz filozofii.
18. Czykaluk Stanisław, prawnik.
19. Chmielowski Władysław, urzędnik magistratualny.
20. Chmurowicz Bronisław, nauczyciel.
21. Czarnik Kazimierz, praktykant sądowy.
22. Dajewski Mieczysław, komisarz dyrekcyi skarbu.
23. Dzierzanowski Józef, prywatysta.
24. Dobrzański Bronisław, suplent gimnazyalny.
25. Erlacher Józef, prywatysta.
26. Frey Dawid. słuchacz praw.
27. Gigiel Jan, pomocnik handlowy.
28. Gudiens Antoni, pomocnik handlowy.
29. Gasperski Julian, kominiarz.
30. Gesang Samuel, prawnik.
31. Glixelli Juliusz, urzędnik banku hipotecznego.
32. Gałecki Henryk, nauczyciel.
33. Hubert Juliusz, typograf.
34. Hominski Kazimierz; akademik.
35. Horodyski Karol, typograf.
36. Horsitzer Maurycy, urzędnik bankowy.
37. Heintsch Piotr, urzędnik kolei Albrechtowskiej.
38. Hordyński Stanisław, referent szacunkowy.
39. Hoszowski Justyn, c. k. urzędnik dyrekcyi skarbowej.
40. Hampel Władysław, nauczyciel.

41. Heppe Tadeusz, prawnik.
42. Haraszkiewicz Franciszek, nauczyciel.
43. Hoffmann Hieronim, nauczyciel.
44. Janikowski Władysław, urzędnik Wydziału krajowego.
45. Iwanicki Paweł, urzędnik magistratualny.
46. Jahn Emil, prywatysta.
47. Jabłonowski Jerzy, dependent adwokacki.
48. Ks. Ilnicki Bazyli, radca szkolny.
49. Ilnicki Jarosław, słuchacz praw.
50. Kostkiewicz Józef, typograf.
51. Krise Jan, zegarmistrz.
52. Krimmer Rudolf, kupiec.
53. Koczorowski Jan, urzędnik Dyrekcyi skarbu.
54. Kowalski Władysław, słuchacz praw.
55. Kirschner Józef, kupiec.
56. Kołodkiewicz Feliks, geometer.
57. Krumpholz Tadeusz, pomocnik handlowy.
58. Kowalski Teodor, abituryent.
59. Kwiatkiewicz Karol, praktykant aptekarski.
60. Kurzweil Jan, dyetaryusz.
61. Dr. Łuczkiewicz Kaz., c. k. koncypista prokur. skarbu
62. Łuszczyński Zygmunt, nauczyciel.
63. Ludwig Mikołaj, pomocnik handlowy.
64. Lilien Adolf, akademik.
65. Lisowski Wacław, słuchacz politechniki.
66. Lewakowski Aleksander, sekretarz banku hipotecznego.
67. Lisicki Lubin, urzędnik kolei Czerniowieckiej.
68. Lityński Kazimierz, prawnik.
69. Laurecki Teodozy, kandydat nauczycielski.
70. Łoziński Karol, słuchacz praw.
71. Maksymowicz Piotr, c. k. urzędnik prokuratoryi.
72. Mianowski Władysław, urzędnik podatkowy.
73. Müller Józef, dyetaryusz.
74. Mystkowski Władysław, urzędnik Wydziału krajowego
75. Mandyczewski Teofil, radca c. k. namiestnictwa.
76. Mieczkowski Piotr, fotograf.
77. Morawiecki Karol, Jubiler.

78. Morawiecki Kazimierz, urzędnik banku hipotecznego.
79. Nacher Teodor, słuchacz praw.
80. Nowakowski Jan, urzędnik tow. spożywczego.
81. Niedźwiedzki Stanisław, nauczyciel.
82. Dr. Papeé Fryderyk, sekretarz biblioteki Ossolińskich.
83. Papeé Bolesław, urzędnik Wydziału krajowego.
84. Pieczonka Józef, słuchacz praw.
85. Puzyna Józef, słuchacz filozofii.
86. Pawlikowski Kazimierz, słuchacz praw.
87. Pizl Władysław, technik.
88. Prexell Seweryn, radca c. k. wyższ. sądu krajowego.
89. Platowski Stanisław, krawiec.
90. Port Stanisław, asystent rach. namiestnictwa.
91. Port Józef, praktykant namiestnictwa.
92. Piskowski Jan, słuchacz weterynaryi.
93. Piątkowski Józef, słuchacz praw.
94. Peszke Aleksander, słuchacz politechniki.
95. Rzepiński Stanisław, słuchacz filozofii.
96. Ramski Wiktor, c. k. radca sądu krajowego.
97. Rylski Zygmunt, słuchacz praw.
98. Dr. Reiss Emanuel, dr. praw.
99. Rauch Leon, technik.
100. Sanocki Władysław, kandydat adwokacki.
101. Stachurski Floryan, c. k. urzędnik pocztowy.
102. Schmidt Józef, c. k. urzędnik Namiestnictwa.
103. Szeiff Józef, akademik.
104. Stromenger Edmund, kupiec.
105. Skwarczyński Władysław, urzędnik c. k. Namiestnictwa.
106. Stroiński Franciszek, typograf.
107. Senkowski Wacław, urzędnik c. k. Namiestnictwa.
108. Skwarczyński Karol, profesor szkoły realnej.
109. Dr. Semilski Teobald, adwokat krajowy.
110. Stanowski Antoni, radca c. k. Namiestnictwa.
111. Stanecki Mieczysław, słuchacz praw.
112. Stanecki Zdzisław, słuchacz filozofii.
113. Setty Karol, c. k. radca Namiestnictwa
114. Stefanowicz Leon, słuchacz filozofii,

115. Strzelbicki Antoni, sekretarz Namiestnictwa.
116. Targoński Paulin, urzędnik.
117. Terlecki Alfons, inżynier kolei Czerniowieckiej.
118. Turek Juwenal, prawnik.
119. Usiekniewicz Kazimierz, pomocnik handlowy.
120. Uhle Alojzy, radca c. k. wyższ. Sądu krajowego.
121. Włoszyński Karol, właściciel realności.
122. Walsleben Teodor, tapicer.
123. Wallek Alojzy, typograf.
124. Weigle Adam, prywatysta.
125. Wirski Marceli, urzędnik podatkowy.
126. Wanczycki Teofil, typograf.
127. Wierzbicki Lubin, inżynier c. k. Namiestnictwa.
128. Zdański Franciszek, c. k. nadprokurator.
129. Zagórski Henryk, nauczyciel.
130. Zubrzycki Teodor, c. k. radca sądu krajowego.

